

Холм Селижаровского Тверской
Королёва Александра Ильин., 1921, мать из Выжлятниково, живет в
Дубровках
Зап. 5.12.99 М.Г.Шрагер
Роспись А.И.Рыко
Кассета Р-дбр.76

сторона А

СВАДЬБА

[...] vót kagdá id'óš .. vuyxód'ud zámuš, rad'ít'il'i bøyøstavl'ál'i, n'av'éstu i žen'ixá. Ikónžj. Kr'ósnyj i kr'ósnyl sad'íl'is'ž na táfku. Ety, tám n'av'és'c'inž, íl'i .. i at'éc s mát'ir'ju. I datžná n'av'éstž, fs'ém čít'v'arvím v nóg'i paklán'icisy, z'd'éltot' paktón. Jajé bøyøstavl'ajut ikónžj. Xl'ép sól' .. u n'ix nž rukáx. I tyi im ktlán'iišs'ž v nóg'i. Vót. A patóm užé.. i tág žy dž.. dótžyln ы žan'ix. Bøyøstavl'ónž. I éty ikóny pr'ivóz'uccž g žyln'ixú, i v'ésžjuccž r'ádžm. Oby. V'ésžicisy. N'av'és'c'inž .. i žyln'ixóvž. Nu ták ы nžčináicisy žyis'. U mžtadýlx. V'an'čál'is'ž rán'šy, nu t'ap'ér' žy n'i v'an'č'ájucž, pžd v'an'éc žy.

О TEMPORA О MORES!

Nu v'an'č'ájucž, nu n'a ták t'ap'ér' v'an'č'ájucž, rán'šy túcšy. Krøs'iv'éjž. A t'ap'ér' štò? Aná b'as púzz n'i anná n'a jd'ó i zámuš-tž, a tagdá č'ésnžl d'évuškž id'ó zámuš. Vót v tátv'ii tám zakón, t'ap'ér' fatú źd'ajút. A v tátv'ii jés'l'i n'ac'ésnžl d'évuškž, jéj v'anók źd'ajút ыz brus'n'ic'n'ikž — Если честная, то какой? — Tagdá vžskavój, étžt, pžraf'ínžvuj v'anók źd'ajóccsy. A ták. Já byltá, m'.. mág' žylá v R'ig'i, i byltá u jóx kák rás sjéxžfšy, i v'an'č'ážs'ž .. dóč'kž sas'édn'žl, anys.. v annój kvart'íry žyli'i, u jíx taká mál'in'kž kómňatkž u násyhx. I štprav'l'áłžs'ž dóč'kž kr'.. v'an'č'ácsž, a aná užé žylá s múžym. I jéj ad'él'i v'anók .. iz brus'n'ic'n'ikž. N'é, étyut n'i ad'él'i .. v'anók, i fatú n'i=d'ajút ésl'i tol'kž n'ac'ésnž. A t'ap'ér', fs'é, ó takájž puz'én', a jéj.. aná id'ó f faty. Jéj part'áñku nádž ná gžtžnu, étžj n'av'és't'i. Da gr'áznžju, n'a č'istžju a gr'áznžju. Kakájž š étž n'av'éstž kagdá aná ržzlažbítžs'ž rán'šy fs'éx? N'av'éstž datžná bylt' .. č'ésnž, òt katórž uš ftarój rás ыd'ó zámuš, dá úš, tája .. vdavá. Vót já štá vdavój. Nu štó, a já tóžž n'i.. já vót xòc' s'ič'ás, já tol'kž dvum'á mužž.. mužjám v'inóvnž. A t'ap'ér' kág žylnút? S'avón'i ad'ín, záftrž drugoj, nž.. na tr'ét'ij d'én' tr'et'ij, pašót, pa l'és'ink'i .. l'ezut. Já tak'iy d'évžk n'inav'ižu. Nádž xžrž.. vót paétzmu an'é i n'i žylnút, Måšyln'ikž, džragájž majá. Pžtamú štò an'é užé pžt'ar'ajut l'ubóf, u jéj.. u jíx l'ibóf fs'á źd'inákñvñžl, a vót .. já pžržylá .. sz svaím .. dvá m'és'icž ivó nž vajnú vz'ál'i, múžž p'érvñž, já javó užé òt, dž s'ix pór žal'éju, fs'é javó štav'ěc'k'i spómn'u. I já javó n'i maglá. Oc s'ič'ás já žylnú t'ap'ér' s'ém l'et pžržylá, u m'an'è ŷt javó r'a'bónkž n'é byltž. At étyut u m'an'é trói d'at'ej. D'v'ě dóč'ir'i i sýn vót tr'et'ij, v žylnžs't'i, mál'č'ik úm'iršy, nu a tó jaš's'ó byl'i, tyl uš. Vót. A òd byl p'rišót byl p'érvnyj múš, já p'javó.. fs'ó p'jamú pras't'itž. štò ón n'i p'rišót, móžvid bylt' javó .. žys' .. zastáv'itž z drugoj žyit'. K pr'ím'érú já gžvar'ú. Nu fs'ó ravnó byl pras't'itž. Fs'ó byl pras't'itž jamú. I mn'é t'ap'ér' muš's'ínž n'i nužón. Nu javó b' vz'atá žyit' vòd byl k s'ab'é vz'atá, f' svój dóm. Pžtamú štò já jamú č'ésnžl źddatás'. Já jamú.. n'ikamú n'i źddatás' /.../ ón majú d'év'ič'ju fs'ú, žyis'. A t'ap'ér'? Any.. t'p'ér' anyi n'i pžn'imájut múž.. kakój žž tž mü.. kakál š étž n'av'éstž? kakájž=étž n'av'éstž, étž užé raspútñžj. Etyih n'av'és vz'ád' byl i, ab úgžt i.. gžtžavój. I rán'šy u mu.. pár'n'i tág žž tr'ebžvñžl'i nu n'a.. jím n'a óč'in-tž .. raskládyvñžl'is', a t'ap'ér' štò?

СВЯТОЧНЫЕ ЗАБАВЫ

T'ap'er' xód'ud v br'úkəx, a myt-tə i.. i trusóf-tə n'i nas'il'i — Как же? — A ták vót płat'ji i fs'ó, il'i rubáškə i płat'ji i fs'ó, a trusóf n'é býtə. Вынátə v éty f s'u'átk'i pajd'óš, vòc s' s'ad'movə invar'á, éty s'u'átk'i nžgvnájicə, i pajd'óš gadát', nú, já-tə užé .. fs'ó-tək'i s'ab'é sýltə štan'isk'i kak'ii-n'ibzə'. A u d'évək u stáršykh n'é býtə. R'ab'áty s nám žə b'égzjut, tág žə. B'égz'l'i gadáti-tə fs'ó, výid'iš.. výdu zámuš-tə il'i n'a výdu, výdu já zámuš-tə. Nu vót. Вынátə pavál'ut. Szrafán vót ták. I s'n'égú tu.. tudá nasýp'ut.

О TEMPORA O MORES!

Nu n'e.. n'i raskládyvəl'is' ták. R'etkə r'etkə kakájə. I tó nad jéj s'm'ajúccsy, kák.. n'a znáju nat č'ém. Kák nat kóškəj s'm'ajúccsy, és'l'i kóškə tám bałuit, rzs's'm'ajós's'i, və ták nəd étəj d'évuškəj. Kák aná pr'ixód'it na v'écir, ktubəf n'é býtə, szb'irál'i v'ič'ará, xad'íl'i gul'át', vót es'l'i tól'kə pr'ixód'it, katórəl d'évuškə ták addáfsha, "ó, takáti-tə pr'ištá, étəkə-tə pr'ištá". Jéj próz'v'iš's'λ. An'é jéj pa im'in'i n'i zavút. I s'm'ajúccsy. A t'ap'er'? A t'ap'er' fs'é padr'át. T'ap'er' nlérnə kák ыz' d'ècsádəvə vaz'mút ták užé i búd'it.. f škótu xód'ut, i.. i gl'ad'iš puzátəl, a? škól'n'ik'i. Tfú! Kák n'i nžgvnájicə, ój-jój-jój-jój.. étəj žybz'n'ju nžgvn'ós's'i, i.. i.. dázhe.. öt ták, il'i dázhe ták xvát'iš. I nar'ády u nás n'i tak'ii býl'i, Mášyn'kə. U nás nar'ády vót tak'ii býl', vó. ó, s'it'ic öt takój vó. Ot takójə płat'iškə sašjóš, i pajd'óž gul'át', də kák kr.. kág gul'áiš-tə! Kaká nar'ádnəjə-tə já, öt. A t.. t'ap'er' u m'à u stárəj báb'i .. i šars't'ányi, i šólkəvəni, kak'ix-n'ikak'ix płat'jif, a rán'sz n'é býtə. Já v.. býtə u m'à annó płat'icə šólkəv'in'kəl správl'inz i fs'ó. A ból'shy n'é býtə. Fs'ó s'iccivnyi. Tám płat'jif šés' s'ém býtə móžə být'. A ráz'i étə nar'át? I tó.. xód'iš, cén'ut, i can'il'i m'an'é, kák já gul'átə. Já i vn'imán'jə n'i=braš's'átə na étə .. istór'iju, štó u m'à namnúžnəjə [??]. A étə t'ap'er'? Kakál š étə. Gl'ad'iš, d'én' dvá prašl'i, gl'ad'iš aná užé raskládyvəcə. Kakájə š étə d'efkə? Kakájə š étə.. któ étə v'inavát? Pár'in' v'inavát? D'efkə v'inavát? A pár'n'i anú i býl'i i rán'shy, r'etkə kakój č'ésnə ták, xərašo v'ad'ó s'bb'á pár'in', a tó i.. mnogə, i naxál'n'ic'z'l'i. Də výryvál'is' u ub'agál'i, at jíx. A t'ap'er' štó? Etə .. takójə istór'ijə płaxájə. [...]

ПЕЧКА

[...]

P'éc'kə d'éləcicə ap'éc'ik étə pə s.. sámə star'innəl p'éc'kə. Kład'ó.. d'éləi.. rúb'ut ap'éc'ik, na.. tám s'c'él'ut pót, étə nžgvnáicə pədžár'n'ik — как? — pədžár'n'ik. Nu vót. Vót étə vót nə d'ir'a.. na d'er'iv'i na étym vót, na étym vót rasán'n'ik'i, étə rasán'n'ik srúbl'inz, ap'éc'ik, — вот этот? — dá, dá, vót, vòd z'd'és'ə, wót étət, vót p'érvyj v'an'é.. vót étət v'an'éz z(')d'élənə, a t'ap'er' vət nə étəm v'ancé nas't'él'inz bəjdać'iny, il'i .. płášk'i tak'ii, na jajé tagdá - [деревянные?] - d'ir'av'ánnnyi, iz' d'er'ivənfs'ó, ták, étət ap'éc'ig d'éləcicə, nə ap'éc'ik .. kład'ócs tudá, p'asók sýp'icə snáč'átə, patóm gl'ínə, patóm k'ir'p'ič'i układyvəjut v r'át, užé, étə pót nžgvnáicə, étə tótstiyj stój takój z'd'élən, šóbə n'i zəgar'el'is'ə, étət padžár'n'ik n'i zəgar'ētsə — а поджарник это что? — d'er'ivən-tə étə, étym.. f.. płášk'i-tə tám patóženə, i javó štóbə, nu ón tótstiyj být, a štóbə xərašo.. — под он вот здесь? — dá, dá-da — а опечек это вот здесь? — vót étə ap'éc'ik — [а из чего он сделан?] — is.. iz br'óv'in, nu iz brusóf, vót, t'ap'er' d'éləciccy štó? štóbə p'aklös'ə xərašo f p'éc'k'i, pəcsyrapájut, m'ězdu, kagdá tám gl'ínəj fs'ó zə étə, utrambónənə, t'ap'er' tudá sýp'uc s't'akló i m.. m'ělkəj kámitşyik. Bjúd butyítk'i i pəcs'c'iřajut, na étə kładút k'ir'p'ič' — это здесь под? — da, f pót, f padú, étə búdut p'.., étə búd'it túcšy p'éc' p'éc'kə. Búd'it nžgarát' pót, i búd'it ravn'ej. Patóm kładút étə gl'i.. étəj.. k'ir'p'ič'i krugóm apkładyvənət, a rán'shy dážyi b'il'i iz gl'ínnyi p'éc'k'i, gl'ínnyi szb'irál'i

təłakú, tám r'ib'at'išyk, i vót pr'im'érnə z'd'és'-ət pót pr'i.. navóz'uc s(')udá gl'inys, i tám.. fs'ák'ii nad'ětənə kəłatúšk'i, któ i nagám tópc'it, ktò čém, tak'íi płastý d'ětəjut, i éty.. a tút ap'át' ap'éc'ik étyt ot, nə ap'éc'ik kładút krugóm kámni bal'syíi, éty kámni smázysvəju[] fs'ó, krugóm apstávl'in, vót étə p'éc'kə vó /.../ étə fs'ó, vót kák u vás ap'éc'ik, vót étə vó, vót étə fs'ó apkłádyvəicə krúpnyim'i kámni'm'i bal'syim'i, nu pədb'irájut n'a krúgłyi a štòby ták, anys byl'i kák pəravn'ei, d'u'v tə t'ěx stəraný źb'azát'il'nə kładút, i étu tút prəkłádyvəut, étə nəgr'aváicə, f p'éc'k'i žárč'i bùd'it, patóm .. gl'ínu étu, vót aná fs'á s'm'átə, rastólc'inəjə, m'áxkə z'd'ětən. nər'azájut tak'ím płastám, i vót ы kładút s'udá i apkłádyvəut, patóm d'ětəut kružáłə, a étə svód bùdut svad'it'. Kružáłə ap'át', ztr'azájut r'ux'i, pr'im'érnə, vót, jéts — из чего это кружало? — étə kružáłə d'ětəicə vót ыz.. iš' č'avó, tút vót étə stałby pastávl'inə tám, kakój svód bùd'i. T'ap'er' vòd dapús't'im, étə, tút vyt'ásyvəicə takój, pəlukrúgłyi kág do.. dný, ot ták vót, étə dóska'i, éty dóska'i pr'ib'ivájut ot k étəm vót, k stəjakám, k stólb'ikəm, patóm na éty stólb'ik'i .. kładút ap'ád' dóska'i, m'ět'ii, nu étə tám.. kak'ii .. pastársyi, vót étə sógnutz, a dá.. i tút jaš's'ó tágżə, étə, s(')udá, étə zát a étə s'udá, tóžə .. vzát tudá .. nádə n'amnóškə ravnýsy, éty, stólb'ik'i, a k p'ér'idi pan'ižy, étə, i xət' f tój xəd' v drugój p'éc'k'i s'ó ravnó kružáłty éty stáv'ucə, ták. Etə t'ap'er' ty.. — кружала называются эти стояки вместе вот с этой... — dá, étə vót, svót-tə i bùd'it. /.../ dá, vót étə vót ták, éty vót kák.. z'd'ětəis vót éty-tə, étə, pəlukrúgłyi, də nu.. kák étə, ag'i.. źbagnút', i patóm javó k étəmu, vót k étəmu-tə vót kák jés' vót étə vo, a vót tág dóska'i kładút vót, i ab'ivájut krugóm dóska'i jéty. Tagdá i v ét'i dóska'i, vót ы kładút k'ir'p'ič'i, k'ir'p'ič'i kładút ták. Vót, b'arút .. k'ir'p'ič'inys, i vót.. zzádə nəc'ináicə attúdəvə, svóć svad'icə. ot, ták jix kładút ы, šób aný, pa étəmu, a s(')udá kładút .. gl'ínu, i patóm jaš's'ó .. il'i ы k'ir'p'ič'éj źdb'ivájut kl'ín'jym, zakl'ín'ivəjut, i vót ták.. s'l'eduš's'u ták k'ir'p'ič'inu wòt, vót, étə fs'ó ták kładúc s óvyx starón — по своду да? — pa étəmu, pə kružálu-tə fs'ó kładút, s étəj stəraný naklátə də s'ir'ad'inys étə kład'óčə, i s étəj, t'ap'er' źstajócs takój n'ibal'sój m'ěstə, vót tút užé kładút .. tóžə ták k'ir'p'ič'inu tudá vzt fkłádyvəut, ft'isk'ivəut, a jéts štobə fs'ó źbaštós' ы vò ták vót, tút raskl'ín'ivəjut jajó, i tudá gl'íny kładút, smásku, šóby n'i.. vózdzəx n'i prəkəd'it, i ot ták ot fs'ó i kładút ot tak'ím, i aná pəlukčáicə vótak pəlukrúgły, vót. I fs'ó, gl'íny-tə pałozut, a m'ězdu gl'ínəj-tə, kusóč'ik, il'i kák rán'išy byl'i garšk'i gl'ín'inys, b'il'i, il'i č'iguný bjút éty .. askólk'i, i vót éty askólk'i źb'ivajut m'ězdu štóp, z.. źd'ar.. vót aná šóby n'i pravál'ivətəs' ы, éty, k'ir'p'ič'inys, a štóp, aná bùd'i[] d'aržács fs'ó vót, a patóm ot f s'ar'otku-tə, tút ы pas't'ěsut mal'én'kə ták k'ir'p'ič'inu, stobə aná oták na kl'ínusyik byłá, patóm už z'd'és' aný jaš's'ó s'il'n'éj rzz'b'ivájut. S étəj stəraný i s étəj stəraný, i vót étə ták ы kład'óčə pə r'adám, da sáməj vót trubý s'udá, də šastká, vót ták, dá, ták ы kład'óčə fs'ó, płoskə, dá, tám. A patóm d'ětəjut č'atő, źe č'at.. č'atő vylvód'ut - [где чело?] - a étə vót č'atő nəzysváicə, f p'éc'ku stáv'iš kák /.../ pəkažú, vó, ó, bábə-tə jagá, nu nádə nádə báb'i jag'é étəj, pastáv'itə já na šós't'ik'i, a n'a fstáv'itə.. Vót č'atő dōč'uškə, vót étə č'atő vó.. vón p'éc'kə — внутри это как называется, это все чело? — vót étə č'atő, a tám étə pót nəzysváicə vót. /.../ Vón aná p'éc'kə-tə fs'á, v'id'it'i? /.../ Vót patóm-ət étə fs'ó zakánč'ivəicə, tút, ták ы kład'oś, fs'ó, s étyt, sa svódəm-tə, fs'ó, a patóm-ot, z'd'és' trubú d'ětəis vót, dyím s'udá i pašót. — Значит чело это как окошко вот это? — Nu dá étə vót č'atő — У внутри там это под называется? — A vót étə pót, vót, étə pót — А что это? — A v'v'arxú svót. — А это как называется? — I étə č'atő tóžə, šós't'ik, étə šastók č'atő, a tóję źe.. č'atő [f] p'éc'ku /.../ а вот это как называется? — a étə pl'ač'ó, nu d'ók, kudá ź takúju, és'l'i fs'ó raskládyvəut' k'ir'p'ič'éj, tút t'ážyiz' źe bùd'it, nu vót, étə źskras' ź'ait t'ážyis' /.../ Jés'l'i jajé .. ták róvnə kłás', tó, tūd źe skókə k'ir'p'ič'éj-tə nádə də

pøtałká, fs'ó døkan'č'át', anó ž búd'it abdávl'ivžt' tút jéj n'i ud'éržut — [а вон там типа окошек что такое?] — a étø p'ač'úrk'i z'd'élønø, tám, òn u m'an'é kryíšk'i /.../ Vót namýt kryíšk'i s'udý, a étø pørašók, s'p'ič'k'i ktál'i rán'sy, — A вот это что? — A étø trúbu źd zøkryvát' s'ič'áz búdu. Vjúškø l'ažýt a patóm kryíšk'i. T'ap'ér' vót t'apló fs'ó pajd'ót v úzbu, s'udá, f kómñøtu. — а это что? — a étø trubá .. at étø p'éč'k'i, — от лежанки? — źt l'ažánk'i v'u'éd'inø. Já n'i zøxat'élø .. pøtałók prøb'ivát' jaš's'ó prør'azát', tudý, a mý z'd'éløl'i prab'il' z'd'és' òt, v étylm, v bakú i vót vlažýt s'udá. Dym s'udá id'ót, f p'éč'ku.

— А вот есть место, где можно лежать, на русской печке, оно как-то называется? — A p'éč'kø, ták ы zav'óccø, vót, étø tút u m'an'é p'ér'jø sabrány, já.. p'ir'b'iráju p'ér'jø nø padúšk'i — то есть нет никакого названия? — n'é-a, źt na p'éč'k'i l'ažýš, vót ták. Tám k'ir'p'ič'i, tám .. t'óptø, l'és' i gr'ijs'ø. N'ékøtøryli źcstupájut źc s'ténk'i, a n'ékøtøryli k s'ténk'i kladút, pøzval'áit. Nu a já źcstup'ítø. Tám, tóžø, vród'i kladóf'k'i, tudý fs'ákøu gr'ás' p'ixáiš. I v'adró p'ixn'ós, i fs'ó [...] эта площадка она называется шесток?] - šastók, p'érvuj, patóm p'éc'kø tudý, pót tám, tám fs'ó f p'éc'k'i stáv'is' źi fs'ó. Parsók, parsók étø .. parsók nø.. zgr'abáiš nøzylváicys parsók, f p'éc'k'i. Vót u kavó kudá, k s'c'enk'i š tudý n'a búd'iž žø ktás', šóbø tám žar'iš'žø na tój, kák p'éc'kø røspałóžynø, i naprávø i nal'evø d'éløut parsók, kagdá p nø kakój støraný, vøps's'é, kák p'éc'kø røspałóžynø, jés(')l'i oná k právømu .. kák fxod'iš na právuj bók p'éc'kø pr'ižátø, tò na l'evuj bóg búd'iš zøgr'abát', a jés'l'i nø.. k l'evuj s't'aný aná pr'istávl'inø, tò tagdá na právuj búd'iž zøgr'abát', étø pr'igr'abáiš k s'ténk'i žár v'es', kagdá stóp'icø p'éc'kø ugl'i éty fs'é gr'ab'ós, køč'ar'gój zøgr'abáiš, k étø k s'ténk'i, aná tut étø s't'aná i gr'éiccø — и называется в парсок? — f parsók, dá, i f parsók v étøt stáv'ut var'ít'. Jés'l'i n'i prøk'ip'at'ít tyl.. já š's'ás, bylvátl-tø v étyx, f č'igunáx mnogø var'íl'i, dø v étyx, f garškáx v gn'il'iných, a t'ap'ér' kastr'úl'i, i já tut uš s' jix ták .. vaz'ítøs'ø, n'ikák n'i atmyít' an'é ž.. pr'igarájut tám, nú, a gr'áznøu kastr'úl'u, nu.. n'i pøkaží na p'ë.., na m'estø, vót. Náč'it, éty, n'i prøk'ip'at'ít p'ir'id.. p'ir'at pølym'im nøzylváicø, kagdá tóp'icø étø nøzylváicø p'ir'at pølym'im stáv'is'. Døk vót, f parsók pastáv'is', f parsk'é źek'ip'it, i kastr'úl'u pad'v'in'is', aná ták užé n'i kapt'ít kák v étøm, kagdá tóp'icø, én kastr'úl'inø, aná uš, dyrl'ávøl, kúr'icøm našú. Vón takúju kastr'úl'i, pøkazát' jajé ták fs'é .. r'áxnut, kák m'ad'vet' óxn'it, ad gr'áz'i takój. Skážut takúju gr'ás' .. bábz pøkazátø — А плита у вас... — A pl'itá č'ugúnkø, č'ugúnnøl byltá vót pl'itá u m'á nø šastk'é, t'ap'ér' já jajó l'iku'íd'irøvøtø, n'etu=u m'an'é, a w m'è t'ap'ér' gázøvøl pl'itá jés', nu òt tak'ii d'atá — А была там плита? — Nu vót, vót v'id' byltá, vót ы d'v'érkø byltá vòd z'd'és', vót pølkø, túd žal'esk'i dø zakrás'il'i. A vót pl'itá z'd'és', vót, vót aná byltá gd'é, vó. Vót já pøpras'ítø syínø, ón s'n'át mn'é pl'itú-tø, étu č'ugúnnøu, s krugám, a vót étu pølažüt, t'ap'ér'-tø=u m'an'é .. ták č'iguny-tø n'a švýrkøjuc s'udá. — А что на плите делали? — Var'ít' móžnø, nu tókø t'aplá n'etu, tág d'l'i t'aplá aná n'i byltá, n'i suš's'istvavátø, svar'ít'-tø móžnø. Nu s'udá dróvy kladú, u òc s'udá dyim vyxad'ít, i fs'ó. — Куда дым выходил? — Nu òt v étu tópku já ktálø, vót — Щас которая закрыта — Dá, a òd z'z'és', i dážy s'ič'ás cétø zad'v'iškø, a s'udá aná i paštá tudá, dyim, f trubú. I já t'ap'ér' v étu já, v l'ažánku pølažú tr'i-č'atýr'i drav'ínk'i dø gølav'ëšk'i i t'apló, f kómñøti. A tagdá, vár'is' paká, paká tóp'icø t'óptø, kág zakryít trubú fs'ó. Užé t'aplá tút n'etu, r'étkø-r'étkø kagdá pagr'éicø òt étø, n'is-tø, pl'itý-tø, vót nø /.../ N'et, pl'itý n'et, rúskøl p'éc'kø, a t'ap'ér' u m'á étø — А где она грелась? — Dø kagdá tap'ítø, tagdá gr'éløz' bø, a t'ap'ér' žø já n'i tapl'ú jajé, zakryítø, já fs'ó zømuraøvátø já. A kudá mn'é pl'itá étø? P'éc'kø gr'éiccø, na p'éc'k'i-tø, já f p'éc'k'i-tø dróvy žgú. P'éc'kø i gr'éiccø. — Куда вы кладете дрова? — A vót .. kudí já p'ixátø kastr'úl'u, dá, dravá kladúccø ták: d'v'ë vót ták klad'óz drav'íny, patóm kagdá

kak'ii dróvys, patóm vót pøp'ar'ók vót ták pałóžyš, kagdá č'atýr'i kagdá tr'i, patóm s'udá kład'óš skókø t'ab'é nádø, nav'érx, i patóm pødžygáis̄ źi gar'át an'é. Zgar'át ы fs'ó, i stáf tudá fs'ó, štò t'ab'é nádø var'ít' fs'ó svár'iccø i spár'iccø. dø vót já tút pø rád'ivu stýl'stø, gd'é š étø, zabýl'tø f kakój, n'i v ыvánškøj l'i óbløs't'i jés' .. tám dváccet' č'atýr'i istóč'n'ikø, výkl'uč'it'i a tó étø užé.. [...]

ПОСУДА И ГОТОВКА ЕДЫ В ЭТОЙ ПОСУДЫ

[...] takájø š č'áškø, tókø nýznyvál'is' ź tátøc'kø i bl'úccø. Bl'údø razlóv'istøl takójø, bl'úd'ič'kø, a tátøc'kø takájø, aná, nu n'etu mn'é pøkazát' n'éč'ivø t'ab'é. A bl'údø kák.. vòd dážy tak'ii, nu kák sałátn'icsy, étø bl'údø nýznyvájucø. A tát'ki drugóvø sastóv'ijø býl'i. Garšk'i fsák'ii býl'i, at č'ášk'i č'ájnøj, i.. da dvúx v'ad'ór býl'i garšk'i. D'ét'øm var'íl'i kášu, vòd brál'i tak'ii vót pa č'ášyič'k'i pa č'ájnøj, i rúc'ič'k'i býl'i pr'íd'éløn k etýim garšéc'køm. Garšéc'ik-tø u m'è jés' n'ibal'sój, pøkažú... [...] òt takój garšoč'ik, užé góť r'ab'ónku, vót jamú vár'iš ná d'in' kášy, garšók — каждый день? — dá. Vót. Vót rúč'ič'kø, étø šóby .. jajé.. javó výtízš's'it' is' p'éc'k'i, pr'íd'éløn. Nu ót, i tát'ki .. paxóžø na étød garšoč'ik vót ták. Nu ták òd dóñø, nu aná.. aná pan'ižy, i òt tak'ím fasónøm, òt takájø z'd'eéløn krómøč'kø, kák ы v étøj, vñd garšk'é. Vót. A v tát'ky d'éløl'i, štò f p'éc'ku stáv'íl'i, vóc súp var'íl'i garšók, patóm š's'.. i š's'i tám vár'iš, kášu v garšk'é, tušónku d'éløiž v garšk'é, étø fs'ó f p'éc'ku stáv'iš, i ták anó da v'éc'irø i xvatait, na v'és' .. d'én'. źtab'édøjut, ap'át' f p'éc'ku p'ixáiš. Etu kartóšku, tušónøu d'éløiš, kášu tudá ap'át' p'ixáiš, v'éc'irøm pr'ixód'iš s rabóty, džstajóš ыs' p'éc'k'i, sad'áčø úžyinøut fs'é, fs'é jad'át. A t'ap'er', «ój, anó fs'ó p'ir'apr'efšy, p'ir'var'ifšy! já jís' n'a búdu takójø». U m'à sýn.../[??]: «ój, f p'éc'k'i tám aná fs'ó spár'ifšy». Vót anó býl'tø pár'inøl pam'én'shy bal'nýy býl'tø, čém t'ap'er'. T'ap'er' naernø n'etu .. l'ud'ej, n'i.. pracéntz-tø n'etu zdaróvøvø, fs'é bal'nýi, n'i annó drugójø. I rán'shy na p'éc'i n'i źb'ižál'is' ź, nu býl'i, býl'i bal'ez'n'i, nu n'a ták, n'a stól'kø bal'ez'n'ij skókø t'ap'er'. T'ap'er', štò ty! Wót. A t'ap'er' štò? Nu vót, já, stap'ítøs' u m'à p'éc'kø, mn'é nø rabótu it'it', já záftrøk pr'igatov'ítø v étøj p'éc'k'i, nø s'amju n'i nø znnavó, vót já fstáv'ítø súp, kášu, tušónku, mžlaká pastáv'ítø, t'ap'er' d'éløl'i jaíšn'icsy my. Kagdá is kartó.. kartóšku, svár'iš kartóšku, røstałč'ós̄ jajé, røzv'ad'ós̄ mžlakóm, jajcó tudý vabjóš, i stáv'iš f p'éc'ku, aná svár'icø takál fkus'n'át'inø — Как это называется? — Jaišn'icø nýznyváicø, kartófnøl. A tó d'éløl'i jaš's'ó iz' jaic, var'íl'i, gatov'íl'i tóžø. D'v'é tå.. tám, tát'ku vót étø, jaišn'icu kartófíl'nu tám iz' jaic, tr'i icá vabjóš, jíx s... sabjóš, i pasól'iš, mžlakóm zal'jóš, cétu, i anó svár'ucø takój aml'ét, fkúsnežj jaíšn'icø. Fs'ó d'éløl'i i na cétyj d'én' gatov'íl'i. Pr'ixód'iš s rabót'i, já š xad'ítø fs'ó vr'ém'ø nø rabótu, paxáłø i bžrnavałtø, i žáłtø i kas'ítø, v'm'és't'i s múžem xad'ítø fs'ó.

ЧАЕПИТИЕ

Pr'ixód'iš, karóvu padóiš, nu sžmavár stáv'íl'i úgøl'nyj, ugl'éj źdgr'abál'i. Etø p'éc'ku stóp'iš, v garšók, takój garšók jés' úgøl'nyj, íl'i tušýlk'i u kavó býl'i kúpl'inø, któ pøbagát'ij, tušýlk'i pøkupál'i žal'eznyi, nýznyváicø tušýlkø. Takál na nóškøx, nú, takój bac'ók, i s kryškøj. Javó nýgr'aváis v étu tušýlkø, ugl'i, i zžkrýváis, aný tám ы zamrút éty ugl'i. A v'éc'irøm pr'ixód'iš, nžl'iváis sžmavár, tudý tuč'ink'i, ugl'éj pałóžyš xałónnyx, tuč'ink'i, i ón zžgar'icsy, tám éty ugl'i zžgar'ácsy, i pøsp'ijót étøt sžmavár, ésl'i.. kagdá č'áj p'il'i. Nu č'áj p'il'i r'étkø .. rán'shy, n'é káždyj d'én'. A sžxarók-tø òn kusátsy. Javó n'é nø štø kup'it'. Ón džragój, dø i, davál'i-tø sáxžru, vót n'i.. v étøt-tø, býl'i-tø kusk'i tak'ii .. agrómnyi, s'č'ipájut š's'ipcám, nžš's'ipál'i, š's'ipáit v vázu, ták, nžš's'ipál'i tut, š's'ipcsy kładút v vázu v étu, i éty krošk'i ... fs'é sýrpøl'i, n'ikamú, inagdá dadút mál'in'kømu «ná, makáj, f p'asóč'ik xl'ércsytm

pømakáj. I søxarkú dadút, nav'érnø m'éñ'shy pølav'ín'i òt étøvø kuská, mál'in'kø.. d'et'øm. Sám-tø ón n'i s'p'ivát takovø kuská sáxørø, pøl kuská étøvø. I vót étø.. i stáv'il'i, iz bájn'i kagdá pr'id'óš, i gós't'i pr'idút któ sømavárc'ik pastáv'iš, c'ajkóm papóiš. A skókø xvas'n'é id'ót, katórø.. xat'a by vý pr'išl'i st ma'n'é, "ój, c'ájem paítø, c'áj xarósyj zavár'in". A v búd'in-tø étø .. zavár'ivøut trávø fs'ák'ii — какие? — A tám f'sé, òt nös'ut l'etøm, z'impl'an'íku pr'i.. s pakósu byvátlø pr'inas'il'i, n'ikagdá jèj n'i výbrásyvøl'i éty v'etk'i, étø výsøshys i m'ašók v'is'ít, òt, nøzylváicø u nás étø c'ułán, tám nø p'ir'abórk'i, nu òt u m'á-tø n'étu p'ir'abórk'i, m'ašók v'is'ít, v m'ašók étø z'impl'an'íč'n'ík výsøxni, kładút. Pajdúd za jágødøm, zø c'ar'n'íkø, c'ar'n'íč'n'íku pr'in'asút, nø c'ar'n'íč'n'ík'i jágøt pr'in'asúd d'et'ím, nølamájut, a étø šo pr'in'asút étø výsøsøut, étø n'i dajút jís'. I d'et'ím. Vót. T'a.. pr'in'asút, górstku v'etk étyx, vót abjés i xvát'i t'ab'ë, jágøt. Zø mal'ínø pajdúd, il'i pøpad'ó gd'ë mal'ín'n'ik, c'ó tø tagdá mal'ín'n'íku n'é bytlø asóbø .. f pal'áx, tóžø n'asút súšut, étø c'áj pjút. — Листва да? — Pr'ámø s' v'etkøm'i, ták-øt stámyvøut ы súšut. Brus'n'íč'n'ík pr'inas'il'i, étø tóžø p'il'i. Jábłøn'ø c'v'at'ót, jábłøc'nyj c'v'et sušyl'i, — цветы? — c'v'aty, éty, s sørtavøx jábłøn' n'i sušyl'i a z' d'ík'ix sušyl'i, nu òt tak'ii i c'ai byl'i. Z'v'irabój, t'ap'er' z'v'irabójim zavút, a rán'shy zvál'i švørabój. Nu vót, Nu a jaš'š'ó, patóm tak'ii, n'a znáju kák aný nøzylvájicsy, dázys pø p'isán'iju n'a znáju, tóžø na c'áj brál'i, tak'ii, c'ómñø.. c'v'atút éty c'v'aty c'ómñø-bardóvñi, i tak'ii, pumpúškøm, kák.. tak'ii krúgl'in'k'ii. Nu an'i fkúsnyi, tóžø nøzylváli étyx c'v'atof — /.../ — a an'é pø.. tøgavñi, tak'ii, nu n'e znáju kák aný nøzylvájicsy, myí fs'ó zvál'i s'ar'óškøm'i jíx. S'ar'óžyk narvát', id'i nar'v'i s'ar'óžyk, aný kák s'ar'óšk'i tak'ii, pukát'in'k'ii, i c'ómñø-bardóvñi, a l'íz z'al'ónyj, a aný ras'c'v'ófsy tak'ii .. nu pr'ám t'ómñø-c'ómnyi tak'ii — А где они растут? — Nø tøgav'ínyi nø.. pø tra.. nø pal'áx, asóbø v n'ísk'ix m'astáx, nø tøs's'inøx an'é ból'shy .. rastút. Vót étyx pajd'óš, zastáv'u t'à dadút kar'z'inøč'ku, «id'i nar'v'i», vót jíx pr'in'as'óš, a kág d'et'l'i étø c'áj, vót étø, pr'in'as'l'i étø, já pr'in'astá dapús't'im cv'atof étyx na.. nat'ískøl'i étø garšoč'ik nakryl'i i f p'ec'ku pastáv'il'i. On f p'ec'k'i tám papár'icø, patóm výsøsøut, i zavár'ivøut, c'ai. Vót kak'ii c'ai p'il'i. A étø, s'íč'ás ind'íjs'k'ij c'áj, a rán'ishy n'i in'd'íjsk'ij, k'itájsk'ij fs'ó brál'i c'áj. «Oj, c'áim-tø pail'i k'itájs'k'im, da k c'áju-tø pr'in'as'l'i baránkøf, pr'iv'azúd baránkøf-tø is' S'il'ižárøvø, kúp'ut, i jíx f sundúg zakrójut. I l'ažát éty baránk'i, n'ad'él'u i d'v'ë móžø tám l'ažát an'i, užé výsøxnut. Nu òt któ-tø pr'išót v gós't'i, i pr'in'asúd baránkøf, i ugas't'itlø já vás étyum baránkøm. A tyí pr'ixód'iž v d'ar'evn'u: «ój bytlá, kák an'é .. xørašó m'an'é ugaš's'ál'i, i sømavártø pastáv'il'i, c'áj-tø k'itájsk'ij, i baránkøf-tø pr'in'as'l'i i kønfétu pr'in'as'l'i, i sáxøru pr'in'ás'l'i.

О ПРЕЖНЕЙ ЖИЗНИ

A v búd'in' tyí javó n'i v'ídát n'ikagdá. Pr'ijédut .. s' S'il'ižárøvø, òt ы d'it'ám t'ap'er', šykałádøm zøkar'm'il'i. Já šykałát Mášyn'kø znáis n'a.. n'a kúšyvøtø. Røskazát' t'è kagdá? Já z dvácøt' p'érøvøvø gódø ražd'én'ijø, a f šas't'íd'as'átøm gadú myí f kancé vót, étø vr'ém'im naérnø ujéxøl'i, s Vál'uškø, já bal'etø tagdá, i ujéxøl'i v R'igu. I tám brát .. pakójnyj kup'it .. pa d'és'it' rubl'ej vót tak'ii bal'syíi byl'i šykałád'inyi. Já jéz'd'itlø v Máir'i, f sønatór'ij, tám n'i l'ažátø nu tudá nø pr'ijóm jéz'd'itlø. Pr'ijaž'áju a Vál'uškø bytlá vz'átø, d'evøč'kø majá, i gøvar'i: «Mámø, d'ád'ø Vén'ø pr'in'ós mn'ë kanf'et'inu, bal'súju, nu aná gó'r'køjø, n'a fkúsnyi» — «nu a tuí s'jítø jéj?» — «n'é, já c'út'-çut' ztlam'itlø, mn'ë aná n'i pan'ráiłøs', já f c'imadán pølažnítø. Ták. Ót étyum šykałád'inøj myí, papróbøvøl'i fs'á s'amjá, vót, étø mn'ë užé bytlø, sórøk ad'in gót nav'érnø, søs't'.. il'i sórøg bytlø? I já vót tól'kø šykałát papróbøvøtø, i étøj šykałád'inøj, já papróbøvøtø i myí ták jajé pølažníl'i f

c'imatán, i pr'iv'az'l'i damój. Átu ugas't'il'i, i Kól'u uga'st'il'i, i d'ét, i bát'ku Ivánə ugas't'il'i, éštəj šykałád'inzəj. Vót myí kagdá šykałátu pakúšəl'i, kák myí jél'i. Pjaédu f S'il'izárəvə, kupl'u .. nu gas't'incə kág žə, búłč'ku kúp'iš. T'ap'ér' gəvar'a xúdə žyv'óm, myí xúzy žyl'i, də n'i vəravál'i ták kák s'ič'ás varújut. Myí .. pajéd'im f S'il'izárəvə z bát'kəj kagdá, pr'i.. kupl'ú stó grám ы́l'i d'v'és't'i grám, étə ót, gólin'k'ix, fruktóv'in'k'ii kanf'étk'i, padúšyič'k'om zvál'i, tám éty, kružóvn'ig býl tak'ii vòt kanf'étk'i, gólin'k'ii an'é. Nu òt. Drażé kúp'iš, a jéđ'iš is' S'il'izárəvə, a rúku ták ы t'án'i v m'ašók, pətamúštə sládəs't'ej-tə n'é býltə. Ták ы xóč'icə país', a aná v m'ašk'é pałóžyn, šóp n'a s'jís'. Pr'iv'az'ós étyx stó grám kanf'ét ы́l'i d'v'és't'i, jím dás pa d'v'é štúč'k'i, i č'ajú papjóš s étym. Vòt tág žyl'i. A s'eč'ás? t'ap'ér' f xl'eb dajút f kałxóz'i, vòc s'avón'i .. datžný pr'iv'és' a n'a znáu pr'iv'azút il'i n'é xl'ep. Dajút .. dvá rázz v n'ad'él'u, pa dv'é buxánk'i nə rabóčivə. A myí-tə žyl'i já ras't'iłə svaiy d'etušyk n'e ták. Vajná, pós'l'i vajný, myí f sórk' s'ad'móm gadú, dvácsət' dtaróvə f'ivral'á sz svaim xaz'áinəm pəžan'il'is', nu i, əd'd'al'il'is'ə, u d'édə u s'v'ókrə býltá dóč'kə, aná býltá zámuš výšyfšy, n'a státə žyít', nū. An'é astál'is'ə z dóč'kəj, a nás.. nám nádə d'al'iccə, uxad'it', šo š nə annój usád'b'i žyít' .. p'át' č'itlav'ég vəröstyx. A i .. gd'é p'a.. dvóje tám ы tr'et'ij búd'it. Vót. əd'd'al'il's' myí, pastróil'is', žyv'óm, nərad'it's'ə mál'č'ik, mál'č'ik p'át' s pəžauv'inzəj m'és'icəf póžyt, póm'ir. Zəb'ar'ém'in'itə já jaš's'ó, nu zəb'ar'ém'in'itə, rəd'itá, žyv'óm, a žrát' xód'im f S'al'is's'ə, étə iz Dóru, òt ón ac's'údə d'és'it' k'itlóm'itrəf, da Dór šés' iš's'é da Dóru nádə stajt'it' ac's'údəvə, it'it' tudá, vglýip. D'ar'évn'ə násə býltá Dór, myí òc s'udá v Dúbrəf'k'i p'ir'ajéxəl'i žyít'. I vót nádə šašnáczət' k'itlóm'itrəf sxad'it' .. f S'al'is's'əx, i tám xl'ep n'a káždyj-tə rás .. e-e.. rás ы pałúč'iš. Il'i znakómyi tám s'al'is's'insk'ii patúč'ut, gd'é-tə dajút, a tó staiš staiš v óč'ir'id'i, v'és' xl'ep rəzabrál'i, t'ab'é n'i dastátləs'ə. Nəb'ar'óz buxánəg d'és'it', nu buxánk'i pa v'ésu býl'i pó dvə k'itagrámə, ó-o kak'ii bal'sénnyi. Ot ы pr'óš nə s'ab'é, étu, xl'eb'ic, pr'in'as'os', žyv'ós', a kap'éič'ku-tə, jač'kə-tə tóžə l'išn'ijə n'a s'jís sám, dúməiš nádə pəkap'it' i étyx, pəb'ar'éc' jač'ik-tə, də s'n'és' nə bazár, na ryínək, pradát', nádəs kap'éjkə na xl'ebušku. S'm'atánk'i tóžə pak.. i nádə zdád' býltə gəsydárstvu p'ac'sót l'itrəf məłaká, étə òt, pr'i Stál'in'i étə býltə d'etə, ták. Sórk' k'itagrám m'ásə zdát', pə d'ašovəj can'é. P'ijs'ád jač' zdá't, d'v'és't'i k'itagrám kartóšk'i zdát', étə nałók, étə .. étə fs'ó býltə pałóžynə. Av'éc'ku d'eržbíš pòłk'itó šér's't'i, s' jagn'ónkə tr'istə grám zdáj šar'ostk'i. Etə š fs'ó vòt, étə fs'ó, pədymál'i s'él'skə xaz'ájstvə myí. A f kałxóz'i-tə rabótəl'i nám trúdəd'én' p'isál'i, a na trúdə-tə d'én' .. stó grám gr'áz'i .. dadút atxódəf, katórzəl kúr'icəm, s'ič'ás kúr túc'šy kór'm'im štò davál'i. Vót myí žyl'i ták. I patúč'iš .. stó grám na trúdəd'én', skól'kə tyí tám patúč'iš, k'itagrám tr'iccət' sórk', vòt takój .. uz'ałók pr'iv'azút, étə rəz'd'al'il'i, kák xós gót ы žyv'i ét'im xl'ebəm. Gd'é xóz b'ar'i, vòt i n'i rəzb'ag'is's'i. A òtút uzé, pós'l'i Al'ušk'i, Al'uškə pəjav'itəs'ə, a pós'l'i Vál'ušk'i .. jav'it's'ə N'ikałájuškə .. n'ažyidənnə. I n'a dú.. i n'a dúmətə i n'a ždátlə. Də já dúmətə xəd' by kák by, kág by kudy mn'e javó kág by s'v'ér'z'it', n'i xat'éləs'ə rad'it', pətamú štə u m'an'é vòd yýimnut' n'éčivə býltə. Nə.. fs'ó pa fs'ó, žrát' n'éčivə, n'éńəstə. I n'égd'i zərabótət'. S'ič'ás starúx státə mnóğə, s'ič'ás t'ap'ér' gatóv'ud dróvy, tr'istə p'ijs'át rubl'ej t'al'égə dróf nəgatóv'it'. A štò étu t'al'égə? da p'itój nəp'il'il'i p, myí paš'l'i p s xaz'áinəm by, kák v mółədəs'i, də p myí p jaјe zá d'in' nəp'il'il'i a tó jaš's'ó ból'.. d'v'é p tak'ix t'al'ég'i nəp'il'il'i. A étə t'ap'ér' i «Drúžbə», vót, tr'istə p'ijs'át č'átyr'istə rubl'ej étə t'al'égə dróf stóit. A tagdá-tə býl'i iš's'é, pós'l'i vajný žén's's'inu .. astáfsy, nu býl'i u kavó s'v'akróvy, tək a étə məładibý, an'é sám'i xad'il'i rub'id' dravá. N'ékəmu býltə sxad'id' dróf pərub'it'. Oj, Măšyń'kə, dəragájə majá, kág žníd' býltə t'ižałó! I žyl'i i vəravát' n'i vəravál'i ták kák s'ič'ás varújut. s's'ás varújut fs'ó. štò tól'kə

pøpadáit fs'ó b'arút, i fs'ó n'asút. Ew pøras'ónkø ukrál'i s' f'érmty, á? P'ján'icys! nø.. prøp'il'i za tr'i, za tr'òxl'itróvñju báñku brág'i prødal'i, á? Pøras'ónkø p'atnács't'ik'ítøgramóvñvñ. Dø jíy byi nádø .. udav'íd' bø, nø pagánøj v'ar'óf'k'i étyx .. varóf! Vót .. kág žyinút t'ap'ér'. A ká.. ták-tø, òt myí žyl'i sø svaím xaz'aínøm, žyl'i žyl'i, fs'ó pr'ižyl'i, n'et, n'éč'ivø žrát'. Ot ón pašót f kałxós, trójø r'ab'át, a iš'só štó, il'i étø užé pós'l'i i zabyítø ush kagdá, òt nan'áls'ø pás' ka.. t'al'át kałxóznyx, tudí va.. gan'ál'i, na vyípøs. Ładnø, fs'ó-tøk'i n'amnóškø płat'il'i pøstuxú-tø, a płat'il'i-tø gó'rø. žyin'óm, xl'ebø n'étu n'i.. fs'ó, štó š, vót v vøskr'as'én'jo, a mn'é nar'ád dajút, a ra'b'átøm ad'in ønnavó m'én'sy, fs'é.. fs'é trójø, n'iktó f škólu n'a xód'it. Od byvnátlø vyídu, iz' l'ésø, atkúdø i, za l'ésøm gd'é pal'ánkø, vyídu, nø garví étø d'ar'évn'ø bytlá, gl'ažú, krýšø stai stávø t'é yóspøzd'i, majá krýšø staít, znáč'it r'ab'áty žyiny mai. Vót č'ésnø gøvar'ú, n'a vrú. Ták. Vót pø vøskr'as'én'jim .. ón pas'ót karóf, t'al'át, a já v vøskras'én'ji .. ón zdø.. zdaróvnyj bylt mužyík, s'il'nyj, a tám nø.. gan'átsy na.. na.. nav'édøt, gd'é røk'itá étø, røk'itn'ák ras't'ót, il'i br'ót, étø v l'asú, i ón d'ar'ócs, kar'jó étø nádø, a kar'jó .. k'itagrám rúbz'l'i byl'i. Nu ód drál'i, d'er'ivø stait, nú, práil'nø, javó i br'adn'ágøm zavút, i røk'itn'ák, rak'ítø øt, i łazój zavút, fs'ákø. łazá-tø étø n'i.. n'aprav'il'nø, étø łazá, łaz'n'ák n'i pr'in'imájut, aná n'ixaróšøl kará, a vót .. røk'itn'ák — a зачем он нужен? — a étø f kažev'innysi zavódy b'arút, étøt, kar'jó étø. Vót, pøgan'á.. ón gón'iccy i já, r'ab'ád brasáju, n'ékøgdø s'id'ét', røssatávnyiñvñsø s' jím. On pagnátsø s karó.. s' t'al'átøm, i já zø jím, ón tapór s saboj b'ar'ót, já pasú, a ón d'ar'ód br'ót étøt, a br'ót našót adnó m'éstø, bylt .. vót takój tótstyj vót, ón javó kák srüb'it, i d'ar'ót, patóm .. pagón'.. ón pagón'iccy damój, tám r'ab'át pakór'm'i[t], a kagdá i já pødajdú, a já javó p'ir'iv'ažú f puk'i v'és', étøc s'v'ažú, i myí vøt.. nadrál'i, patóm atpráv'il'i m'an'é .. étyvñ, kas'it', á n'éd znát' iš's'é=tø n'a pás Ván'ø karóf, n'a pómnu dážø, t'al'át-tø étvyx. T'ap'ér' .. myí s' jím .. ták .. d'él'l'i, nu štób dal'ókø øt r'ab'át-tø n'i uxad'it'. A=s's'é Kól'i nøérnø góðø tr'i byltø, il'i dvá, tókø xad'it' náč'øt, javó, ón .. møs't'iravój, ón ы sám òt ы stroítsø, fs'ó sám d'él'l'i. Nádø t'al'ég'i d'él'l'i, bórøny d'él'l'i, d'ir'av'áppnyi v'azál'i étvyi rámy [...] конец стороны

СТОРОНА В

ПРО ЕДУ

[...] m'øtač'ká, s'm'atánk'i tám skóp'iš, a kakój súp var'il'i? kartóšk'i pakrósyaš, túkøv'nu v..krósyiš, tudí svár'icø f p'éc'k'i, dø s'm'atánøj zapráv'iš, vót ы.. i uz'dr'iš étøt súp, jiš. A .. a túc.. m'ásø-tø .. n'é byltø, n'é.. mnogøvñ-tø n'étu m'ásø. Nu já jaš'só i m'ásø n'e.. l'etøm bajús' m'ásø jíš', pøč'amú, anó pórt'icø, xølad'il'n'ikøf n'é byltø, bánøk n'é byltø, s't'akl'ánnnyx, t'ap'ér' v báñkøx myí xran'ím m'ásø pøt kryíškøj, a rán'sy n'é byltø. Z'imój já m'ásø svabódnø jíł.. f kakój tám par'ézym, jad'im. A kák karóvø t'él'icø, myí nø s'm'atán'i dø ót, sø s'm'atánøj fs'ó. Súpu nøvar'ú, nøb'al'ú étøj s'm'atánøj xørašo i ná.. náž..jíš's'ø tókø ták. I vót, takój fs'ó, małoc'nøl gatov'itø. Vøt ы gøvar'i: «áx, v žuk.. f P'énny kakájø pøsan'icø kam'érç'iskøl pr'iv'éz'én» (sic), ój, nu já tág byi, pt'úškøj byi s'l'ótøtø f P'énny za étøj bø pøsan'icøj. Pr'ixažú damój, a ón túc s' r'ab'átøm dómø, t'al'ég'i d'él'l'i. I gøvar'ú: «d'ád'ø Ván'ø Jás'kin jéz'd'it, v étø, v žukapú g brátu, a xad'il'i /.../ v žukapú xad'il'i, tám pøsan'icø [...]»

НАСЧЕТ МЕЛЬНИЦЫ И ПШЕНИЦЫ

..kák sám'i na m'él'n'icu jéz'd'il'i, já gr'ú «Mámø, a kák m'él'it'-tø?», aná gwr'i: «а ты nav'és' vót ták pa grút', i, šop nø patú bylt, vót ы búd'i m'asók xaróšyj». Ot tak'ix tr'i m'aská v'z'ál'i, il'i č'atuir'i myí v'z'ál'i, nøérnø č'atuir'i,

tr'i nabrá.. nasýrþel'i. Já gr'ú daváj zdad'im v bagáš, a m'ašók jaš's'ó .. pøpałám rassýp'im, t'ab'é i mn'é, nu .. kák.. pa tr'iccøt' k'itagrám žø røzr'asál'i vaz'ít'. Já gr'ú, òták u nás i.. vz'al'i tr'i m'ašká étøj pšan'icsy, nasýrþel'i, a ókøtø dvuxsót k'itagrám pa-móimu pøt'anútø étø, pšan'icø. Nu pšan'icø, Mášyn'kø, c'ésnø kák ыs pørafínø z'd'etønø. Dážø s'v'at'ítøs'. Òt, i ón gøvar'ít, gøvar'i: «xót' na n'itku nan'ízvñj i kr'est nas'i na šei, kág gøvar'i, vøskavájø, óč'in xaróšøl pšan'icø bøltá. Vòt myí kúp'il'i s' jím, d'én' tám prøbøl'i, pr'ijéxøl'i, a vót.. užé t'ómøt myí pr'ijéxøl'i f šuvájivø-tø, nav'érnø, v d'v'anácøt' móžø bølt' .. ták c'asóf, v'éc'irøm. Móžø f c'ás, n'a pómñ'u. Tám znakómnyi bøyl'i. Vòt étu pšan'icu p'ir'nas'il'i g znakómym. Sám'i pašl'i p'aškóm, ap'át', iš šuvájivø, pr'išl'i damój, vøprøs'il'i.. spras'il'i kan'á f kaťkóz'i, pajéxø.. A darógø-tø bøltá, áñ d'itvø xran'ít'il'i! Bóžja tyí majá mät'ir'! étø t'ap'er', v'ég bøl n'i pajéxøl bøl i n'i pašot, vót kák úxn'i tøšad'inøl t'a'l'égø, tò i gl'ad'i s' s'ar'd'ésn'ikø svál'icø kø.. t'al'égø. I.. a šo tagdá és'l'i étvyx tr'i m'ašká pšan'icsy nagrúžvñj, stó já s étøj pšan'icsy zøv'adú, mn'é š jéj n'i s.. n'i vøzrat'ít' nø t'al'égø, a ták s'ar'd'ésn'ik.. /.../ — что такое сердешник? —

ТЕЛЕГА

a, t'al'égø-tø, štóbø .. røsvaráč'ivøt', aná, étø ós', zán'n'ił ós' kr'ap'icsy nám'irtvñ, a p'ar'édn'il ós', aná, tám padúška, a nø padúšku stáv'iccø vòt étø ós', a .. v ós'i v étøj, f p'ir'adáx, z'd'és' prav'órnutø dvyrá, i tám, f padúšk'i prav'érnutø, i stáv'icsy švór'in takój žal'éznyj, òt tak'ij dl'innnyj, aní z'd'etønø s úškøm, a .. nø katóryx takál krúgøtøl štúkø .. jés', i vót já jéj, étø štúkø i d'éržyt, vòt ón i v'ad'ót étu t'al'égø, a štóbø kagdá tósøt' pøvaráč'ivøcø, t'al'égø-tø vòt ták, kól'isøtø aní i varóč'uecø pa étømu .

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИСТОРИИ ПРО ПШЕНИЦУ

Pr'iv'azlá .. pšan'icsy étøj, patóm na m'él'n'icu f S'al'is's'ø pajéxøtø, nu tút-tø, já n'a pómñ'u, anná il'i s' k'ém jéz'd'itø, smałotø, á.. tút-tø u m'an'é paštá žyis', takájø pøšan'icø-tø, muká-tø, aná n'a xúzy òt, c'út'-c'út' pøt'amn'ej vòt étøj òt vód bùlk'i. Nøp'akú, a Vál'kø mál'in'køl bøltá, d'evøc'kø, a.. s'v'akróf, aná s Suxašyín bøltá, tám fs'ó caňokøl'i, aná «garšecøg» gøvar'ítø, «m'ašecøk», «tr'ápøckø» [...] tr'ápøckø, /.../ — dá, nádø «tr'ápøc'kø» a aná «tr'ápøckø» zváłø, «garšecøk», «m'ašecøk», «cøgunócøk» — это где так? — a étø vót, užé Pødb'ar'éz'jø, tudý, rán'shy tág gøvar'il'i, t'ap'er' tø fs'ó-tøk'i pønarus'él'i, pø drugómu stá'l'i røzgavár'ivøt'. A ták fs'ó cýkøl'i: "nø garšesýk", nu ót, i "kølabúšzøck'i" aná zváłø, a Vál'uškø n'a vølgøvør'i "kølabúšzøcky", nu u jéj n'i pøstucátløs', a «bølabúšzøckø». «Mám, a mám, atr'éz bølabúšyč'k'i». Nu, vøidut na úl'icu, a ráz'i aní d'ét'i, aní s'ič'ás s kuskám d'et'i b'égøjut, a tagdá.. jíx.. kuł jíx n'ékøgdø s'id'éd' bøltø, nádø it'it' nø rabótu, xød' zadárøm, a fs'ó ravnó nø rabótu zad'il'i. Nu vøib'iguc s takój kølabúškøj-tø aní, s kuskóm-tø, «ó-oj, pøgl'ad'it'i, étø tókø pa práz'n'ikøm takój xl'ep kák aní, kák jad'át».

ПРО ЖИЗНЬ НЕЛЕГКУЮ

A vót n'i v'idál'i, kák myí étød br'ód drál'i, il'i v'éc'irøm, n'et tagdá ón n'a pás karóf, Ván'ø, étø pø vøskr'as'én'jim myí s' jím xad'il'i, drál'i br'ót, a patóm nø drugój gót jaš's'ø myí drál'i prút'ji. Vòt v vøskr'as'én'ji bábyø tám søbarúcø, s'id'át kúč'ij, a myí s' jím, ón tapór pat pøois ы pašl'i. Dø nød'ar'óš, nø s'ab'é nádø damój-tø pr'in'és', nød'ar'óš étvyx takój vòt puč'inø, n'i pad'n'át', a d'v'é.. dvá puká vòt, z'd'ér' d'etøiš kák rúč'k'i, pałóžyš — kák m'ad'v'éd'ø pr'ós nø s'ab'é. Pr'ipr'óš, òt nanóšyin bøltø br'ódu, nøernø ókøt tr'óx tyis'ic' tagdá myí k'itagrám nadrál'i. Etø nádø bøltø nadrát' i nønas'ít' javó damój — брёд это эта ракита? — rak'ítø, vót røk'itn'ák. Òt ták .. žyil'i. Patóm òt ap'át',

dažvítis ón də tavó dəžvyl'is'z, štó žrát' n'éč'ivz, r'ib'at'išk'i mál'in'k'i kudví xós. Ap'át' ón nan'átsz k.. tudí š ы v Dór pr'ignál'i, br'igad'ír drugój býł, zažát nás, "zač'ém nan'átsz f pastux'i", rabótžt' f kałxóz'i n'ékemu, na pól'i, n'i dajót n'i tóšd'i nám n'ičavó, kałxóznyx karó.. t'al'át pas'ót, étvuz š kałxóz, n'i dajót. Oj. Etz kák rás myí tagdá .. vót ón pás kagdá. R'afórmžt'z býłá, étvuz, xruš's'ófskžl-tz, aná .. tó býłá r'afórmž rán'sy, étz iš's'é, stál'inskžl, patóm xruš's'ófskžl býłá, a xruš's'ófskkžl-tz r'afórmž býłá, a u nás tám n'i rád'ivz, n'i t'il'afónz, n'ič'avó š n'é býłz. I paká da nás étz štá v'és', užé .. fč'aráz' dén'g'i n.. zafrá.. fs'ó, užé p'ir'.. fs'ó p'ir'ivzrat'il'i. Vót. Ván'z pas'ót, Ván'z pr'igan'aicsy, a dén'ig dál'i nám, zž pal'tó Ván'i, ón gžvar'i, já gžvar'ú "Ván", dén'g'i-tz u nás pr'epadút, r'afórmž", já gr'ú, «l'úd'i xžt' tyis'ič'i š's'itájut, a nám ы sótn'i žátkz. On gžvar'it: «stupáj f S'il'ižárzvz, id'i v Dúbrzf'k'i, a tám mašýny pajdút, i kup'i muk'é tám». Vót já pajéxžt, tr'i m'ašká muk'i kup'ítz, kup'ítz mukú, pr'iv'azlá v Dúbrzf'k'i nž mašýny, zgrúz'il'i, Kaztóvym, t'ap'er' tám Z'ínz Súxvuz žyv'ó na tój usád'b'i, aný zgar'efsyi. Tán'z zgar'élz, M'išz-tz žúf, stazvítz, n'i dajót mukú pr'iv'és', v Dór-tz z Dúbrzvuz, étz žz br'igad'ír, n'i dajó kan'a. Já i ráz, já i dvá, n'ikóim, já pr'isztá, mn'e š's'itavót .. p'iszt, štó n'am'édlinnž výidžj tóšet', mukú pr'iv'as't'i. Vót nasvípl'u .. muk'i, iz' m'ašká, i pžn'asú damój, v Dór, étz šés' k'itóm'itržf nž s'ab'é. Nu štó š, nu .. šasnácsz' k'itagrám já vaz'mú, tagdá mžladájz s'il'nžl býłá, n'ikák. T'ap'er' .. Ván'z pr'iszt a ón pe'ijéxžt f kžlavdavóju pžs'avnój kakójt, za kak'im-tz s'im'anám'i ón pr'ijéxžt. Pr'islt'i u javó tóšet' i vz'ál'i u br'igad'írz, vz'ál'i a mukú i pžgruz'il'i, Ván'z pr'ijaž'ž'ái nž m.. ták t'ap'er' kartóšku pžsad'íta, rán'isyl bžran'il'i kartóšku na tóšd'i, paštá, mn'e i tóšd'i n'a dát kartóšku bžran'it'. O kág žyil'i-tz myí, nás kák pr'ižymál'i-tz, i ž.. rabótžt f kałxóz'i, ój [...]

О РАСКУЛАЧИВАНИИ

[...] tám, v Darú /.../ p'érvuz nž snaxú na Nád'u, výuv'il'i fs'ó, n'i šar's't'íny n'i žstáv'il'i nž dvar'é, fs'ó, karóvz č'út' tókz štó zar'ezžl'i dvišátz, a patóm na nás uvvrat'il'is'z.

ИСТОРИЯ О ТОМ, КАК КОРОВА СДОХЛА

Na nás vót kák .. pžluč'ítžs'z, karóvz býłá, takáž u nás karóvz býłá, bal'sála, krásnžl, gžlavá b'élz býłá, l'icó b'élz fs'ó, a róg'i tak'ii kras'ivyi, tól'kž nž kart'ink'i r'isaváť. Któ bz, tám žz u nás ы l'is.. l'asxós, mnógs óč'in étyvz, s'inakósž býłz, za jágždžm xad'il'i, gd'é.. ktò id'ó m'ímž stádž, kák tókž idút žb'azát'il'nž sprášyvut č'já ŷtž takál karóvz. Da Ván'i Kúz'inzvz, č'já š étz karóvz. I vót, étz nž kanún s'ad'movz č'istá, žkt'abr'á, uš u m'à kapústž býłá srúbl'inz, pr'islt'i karóvys is.. pr'isztá karóvz is pól'z, já pus't'ítz v žgarót, žgaród býł kružom žgaróznyiy. Patóm, a já karóv daitz, idú karóf pždaifži, karóvz majá v žgaród'i xód'it, i nž kryl'cáy býłz karýítz pastávl'in pžras'a..s'átžm, pžras'ónku rub'il'i. Aná sóf tudí, a já gr'ú: «yósspržd'i Bóžu mój, mas't'inz tyi étžkžj, n'iužél'i š tyi n'i najéltz's'z fs'ó .. xvataiš, já gr'ú. Pždaítz já jajé, a Ažž xad'ítz f škótu, stáržl dóč'kž, v vas'mój ktás xad'ítz. A jétyi mžlyšy, Kól'z já n'a znáju, vž starýy znát' štó l' xad'ít, a Vál'z f č'át'.. f č'at'v'órtiy il'i f tr'ět'ij ktás xad'ítz, kák-tz ták. Pždž.. pr'i.. zagnál'i, fs'ó pždaítz raižyinžl'i. «Al'uškž, tažvís'z spát', nadá š», a já tám .. f č'atýr'i č'asá utrá fstavátz. Nádž mn'e r'ab'átžm, an'é uxad'il'i pžts'ad'movz f škótu. Mn'e nádž zgatov'it' jím zaftrák, it'it' karóv dait' kałxóznyx. Aná .. aná vžšyvátz, étz izum'ít'il'nž štó u jéj našyítz, š's'è d'evžč'kž, fs'é výšyifk'i astáfzy iš's'é xran'áčz. «Mám», z'd'élžit urók'i, "nu daj xód' dvá raská kal'nú, mám, nu daj dvá raská». Nu u nás tóžz d'v'è býłz kómžt'i tám, i kúxn'z. Aná výid'it na kúxn'u, d'v'er' zakróit, šop étz n'i v'idátz, nu s'v'etu šn'é bž, s támprž s' k'iras'ínzvž s'íd'él'i.

Aná də t'èx pór s'id'ít, s tánpr̄j, paká étəvə, k'iras'ín v'és' výgər'i, zagás'n'i, a útrəm n'i padn'át' jajé f škótu. Já fstála útrəm, p'éc'ku zətap'ítə. I kapústə býlā, kač'án'jə býlə narós's'i, stól'kə kapús't'i, takál býlā kapústə, vòt tak'ii kač'nyí býll'i. I nanóšyin, oták, nu ta u nás үizbá býlā pam'én'shy p'ér'it. Pəs'arót étəj kómñst'i naklád'in vòt takájə, vórex, bal'sájə, i já sal'ít' kapústu sabrátəs'. Já fstála, a Ván'ə s'p'ít, já gr'u, patóm užé vadá zək'ipáit, já gəvr'u, "Ván'ə, u m'an'é č'iguný nastávl'in f p'éc'ku, i kámñ'i pałózhyны", já gəvr'u, «id'i tyí pa.. ab'ej kátk'i, kátk'i-tə éty», já gr'u, «a tó an'i š ras.. rassóxshy zá l'et.. On fstát, kátk'i éty ab'ít, a u m'an'é záfrəg gatóv'icə, a òt n'a pómñ'u, dəgatov'ítə já də kancá — что такое кадки обил? — a abruč'i aný spuskájucə, abruč'i kałó.. əkətláč'iñjut, vñ'is .. ix əpuskájut, da sám.. možə býl', u nás tól'kə n'ižy s'ádut aný, vñisəxnud za l'etə-tə, i dážvy i kátk'i já ix n'a pár'ítə. I òt šo mn'é tókə .. ták stuč'ítəs', il'i ták uš .. Bóx pəcskazát. I fs'o já ujdú, a ón i, pəras'ónku dás' i t'al'ónkə napóit, a já pajdú, kák tókə stán'íd' d'etəccə v'innə pajdú karóv daít'. V zagón'i aný stajál'i karóvny. I ón paká l' kátk'i éty əb'iválat bóč'k'i, já gəvar'u, n'ikák któ skazá, štó š já karmľ'u pəras'ónkə tr'i rázə r'át. Etə, v vós'im č'asof .. utrá, v d'v'anácət', i f p'át' č'asof už já jaš's'ó kladú jamú. A tút-tə kakój p'ar'iod bal'sój, nádə mn'é nəkar'm'ít' pəras'ónkə rán'shy, i nəkar'm'ít' étə, t'al'ónkə. Nəvažú, ón pr'ixód'i, fanár' "l'atúč'ij myís" zá.. záž'zinə étə, fənar'i, v d'ar'évn'i, k'iras'ínəvə. I nav'éd'in u m'an'é dvuu.. pəras'ónku i t'al'ónku, já gr'u: «Ván'ə, n'as'i», a ón ы gr'i «a č'ój-tə já pən'asú-tə s'ič'ás? i òt, búd'it v'innə já i pən'asú». Nə m'an'é zló takójə va.. vašlo, jés'l'i p.. étə naérnə mužyig býl, pa rózhy dát býl. Nu já i, i gəvr'u «s'v'at'i!». A u nás kəl'idór tám mál'in'k'ij býl. U ná s'č'ás vòc s'udá ták kəl'idór, s'udá prəxad'ít', a tám u nás .. d'v'er' v d'v'er' býlə. F tót.. srázu va dvór, i d'v'er' d'v'er'ju oták, kák, és'l'i d'v'é d'v'er' atkrvít', kák s't'aná pastávl'inə. Já fp'ar'ót ыdú, ón zzádi, já tókə šáxnuła [??] va dvór-tə nógu, gl'ažú majá karóvə-tə v ras't'ašk'i, a k'iras'ín nəl'iválat, fstála k'iras'ínu-tə n'e býlə, k'iras'ín.. karóvə l'ažálat fs'o f par'átk'i. Já tám i k'iras'ín nəl'iválat, nu dósk'i tókə pastávl'inə shóp n'i upás' s kryl'cá. Já gr'u: «U nás karóvə-tə zdóxltə». Ván'i gəvər'u, a ón m'an'é mət'ukóm: «tyi štó?». Ot já i n'a pómñ'u, gd'é já étyui v'ódrə d'etə. Já səskač'ítə, myí jaié Tamářj zvá'l'i: «Tamářə, štó š tyi d'etəniš?». Já pədn'atá jéj gəlavá, pədn'atá, nóg'i státə jéj pətp'ixylət' pəd jajé, a u jéj gəlavá ap'át' bułtlyix. Já rúku súnułə v rót, tól'kə štò va rtú t'óptə, karóvə tə uš um'iráit. Nu štó š, ón gəvar'i: «b'ag'i k Ván'i k Sán'inəmu», a ón br'igad'irəm nəérnə býl, n'a pómñ'u, il'i zəm'as't'it'il'ım, k'ém-tə býl. Pr'ixažú já gəvar'u: "Mán'ə s Ván'ij", - a Mán'ə býlā s'astrá mn'é dvajúrdnəl, - "u nás karóvə pəm'iráit". «Tyi štó?». Já gr'u «dá». Já pr'ixažú, nu já tókə vòt vašlá, skazála i srázu pəv'arnúłəs', tám n'e n'ékəgdəs' id'et'. Pr'ixažú, už u jó gəlavá atr'ezənə, króf-tə spus't'it ón. Nu vót. Ták, étu karóvu abd'etəl'i. Tút, nádə jéxət' v étə, v Art'ux'i, v Art'uxáy býl Vas'il'ij Ma.. T'imař'ěiç', v'etvráč'. N'éd br'igad'irəm ón n'e býl, br'igad'ir býl Kutúzzəf, vòt. N'i dajót mn'è tóšəd'i jéxət', a tám čatýr'i k'ítom'itər nádə də zət'uxóf. A daróğə tózə xudájə. Bábys kág zəkr'ič'ál'i: «N'a stúšj, b'ar'i tóšət', zəpr'agáj i pəjaž'z'áj, štó š étə aný d'etəjut!» A an'é i d'etəl'i etəvə, an'é kəldavál'i, mátkə kəldaválat. Kałdún'jə býlā — у кого? — U .. u br'igad'irəvəj t'os's'i, aná jamú býlā t'os's'ə br'igad'irəvə — она наколдовала на корову? — dá, a aný, u jiy z'd'etənə býlə. I já, dəragájə tyí majá, jés'l'i p já-tə samá č'is't'itə, nu fs'o Ván'ə abd'etət, ón xərašó abd'etəvət. Já išsó pajéxətə, ón .. jaš's'é aná n'i abd'etənə býlā, ón fs'u i kóžu s'n'át. fs'o is' s'ar'ótk'i. Nu pr'ijə.. Vás'u já pr'iv'azlá pakójnəvə, Vás'ə spráfku dát, štó pr'igódnə .. f pitán'i, Nu vót. Ot Átu i astáv'ítə, gr'u, «Al'uškə, dój karóf tút». Já pajéxətə aná pašlá karóv daít', já gr'u f škótu tyí n'i xad'i s'avón'n'i. A mət'yisý étyi f škótu uš'l'i. I.. já jéj

nəkazáť, a my s' jím .. pr'ijéxəl'i Vas'i.. Vas'il'ij Timaf'éic' spráfku dát, my étu š tóšet', nəlažyli m'ász i pajéxəl'i v Dúbreſ'k'i, s'udá, a tút móžə nə mašyňi ujéd'im kudy, zdavát' m'ász étə. Nu vót, já gəvar'ú: «Al'uškə, sm'i-tə my n'a búd'im jis' étə, t'isk'i i.. žatúdək-tə, tám žə bal'sój .. u karóv'i, i já p etət .. žatúdək tə sám, ón nəzyuváicu žatúdək pə p'isán'ju, a pə étəj, pə.. nərawd'ú tə [??] z'd'és' zav'ócz kn'iškə, i tám kagdá razr'ézyl̄, nu tám.. d'ajs't'u'it'il'nə kn'iškə. Tám stókə tak'ix p'ir'akládəf, òt .. ták vót nádə fs'ó, l'istóč'k'i fs'ó. I tám fs'ó v jix, i našl'i v étəj, u karóv'i gvóz'd'jə dád'inə. V žatútk'i. Káby aný ź.. v žatútk'i-tə òt l'ažál' p, òt tág bý l'ág'l'i p aný v žatúdək-tə vó, tág bý, tə aný i l'ažál'i i n'ič'avó p. A aný vót ták pratknúl'is'ə. Fs'é d'a'rénv'ə, d'ar'évn'ə tám n'ibal'sájə býl̄ Dór, fs'é v d'ar'évn'i .. sabrál'is'ə fs'ó ták: áx, áx, áx. Kák vám yaspód' dás' p'ir'ažyl̄? Kák vám p'ir'ažyl̄ dáz' Bóx? Karóvə.. nu kar'm'il'icə karóvə .. v d'ar'évn'i. A aná vapš's'e v'az'd'ě karóvuškə kar'm'il'icə. Karóvuškə .. fs'ém [...]

ПЕЧКА

Есть такое шопка? — šópkə, da étə šós't'ik; — что это такое? — nu vót, šós't'ik-tə já t'è i gəvar'ú, étə šastók ы zav'óccə, šópkə, nu.

Что такое свод? — svót, já gəvár'itə, svót étə.

Поддувало это где? — Pədduváť vót, étə f pl'it'ě, a f p'éc'k'i pədduváť n'a d'él̄jut — а для чего оно? — a étə vó pədduváť vó — что там? — a vót n'ič'avó — зачем оно нужно? — a vót anó t'ágə paštá, v'íd'iš, já zakryítə d'v'erku, vò tudá t'án'it, pədduváit, rəzduváit p'éc'ku.

А что такое приплечик? — nu òt pr'ipl'éč'ik, já t'è gəvar'itə, pl'ač'ó xət' pr'ipl'éč'ik — у вас и так говорят и так? — dá, i pr'ipl'éč'ik ы pl'ač'ó móznə gəvar'it'.

[...] d'v'erkə vót, vó, v l'ažánk'i, pr'ipl'éč'ik vót, d'él̄zicce, býváit, znáiš l'ažánk'i kák kladút? vót takúu šyrokəu kladút jéj snač'áłə, ták, t'ap'ér' na jéj d'él̄zicci òt tóži svót takój žə d'él̄zicci, róvnýj, i étə l'ažán'ji nəzyuváicə, móznə i tóžə étəj, pr'ipl'éč'ikəm zvát', nə pr'ipl'éč'ji, étə vród'i kák rúskəl p'éc'kə gr'éicə.

ПРО БАРИНА

I dázə vót.. étə bársk'ii, star'innysi .. u bár, my f škótu xad'il'i, býtá bársk'ii .. dóm, a v bársk'im dóm'i býl̄ d'v'ě p'éc'k'i, i d'v'ě i v bal'sóm tám ы kúxn'ə, tám bal'sájə strójkə-tə býlá, vót. Býl̄ kák fxód'iš, nú, tút pr'ixóžəl býtá, is pr'ixóžuy d'v'ě p'éc'k'i, i túd býl̄ u bár'inə d'v'ě spál'n'i z'd'él̄onə. V annój spál'n'i l'ažánkə, v annój spál'n'i òt .. z'd'ě.. z'd'él̄on takój l'ažán'jə, i v drugój spál'n'i. My f škól'i nəč'avál'i, i mnóğə spál'i rás na étəj l'ažán'ji. Na jóm kák na p'éc'k'i l'ažályš, t'óptə. I .. dázə túč'shy, és'l'i l'ág'iš, i bóku-tə t'ópołə, il'i s'p'in'ě t'óptə, təžvís' i pr'igr'avájs'i k étəmu.

А где был барский дом? — Etə v Vyžl'átn'ikəv'i, vəžl'átn'ikəfskəgə, étə, Bal'sójə Vyžl'átn'ikəvə, s'ič'ás anó g D'im'itrəvu pr'inədl'ižyít, anó býl̄ rán'šy étəvə, Vyžl'átn'ikəfsk'ij s'él'sk'ij sav'ét, ókruk. — Это сколько километров? — Acs'údə ból'shy nəérnə d'is'at'i. — А кто там был барин? — Bródn'ikəf. Dóm bal'súš'ij býl̄. Tám já n'a znáju, nəérnə, skól'kə akón? Nəérnə ból'shy d'is'at'i akón býl̄ v dóm'i. Na tr'óx stəranáx ókny býl'i. Tr'i stəraný s aknám býl'i.

ПЕЧКА (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

[... это называется у вас корзина?] — étə nav'érnə znáiš štó, vót kák šós't'ik-tə z'd'ěz' d'él̄zicə, vòd gd'ě prót' pl'it'y, d'él̄zicə takáł bal'sájə p'ec'úrkə, vót nav'érnə étə n'i karz'ínəj l'i zav'ócz

[а ящик-лежанка вдоль боковой стенки печи?] nu étə nəérnə i jés' vót étə,

tudý, aná takáλ bal'sáλ səmaváry stáv'il'i, tudý, pr'ám, xòc' sad'is' tudá v étu... U n'ékətəryx jés' i s'ičás tak'ii étvy p'ač'úry — [коржина у вас или корзина?] — u nás p'ač'úrkəm z'd'ez' zavút, a tám pə-drugómu, gd'é étə bránə? móžə i karžínə.

А «боров» что обозначает? — a bórzf étə trubá, nə č'irdak'é bórzf — это какая-то часть дымохода? — nu vót, pətałók prər'azáicə, étə, tudá, i tám vyládysvnicə trubá, trubá étə vyládysvnicə, nu u nás n'etu étə, svódu z'd'és', a étə vót pr'im'érnə jés'l'i vy bytlá u nás .. tód bə rúskəl p'éč'kə, a òt étə p m'éstə xat'á vy p, il'i tám, òt tód bə bytlé stózvint p'éč'kə, i tám nəzviváicə étə bórzf, s'jid'in'áicə .. étə trubá i étə trubá, i v annó m'éstə .. sklad'óccə s' k'ir'p'ič'ej, tám takájə .. trubá kəvadrátnəl klad'óccə, a patóm užé f krýšu adná trubá vylxod'it, tə bórzf.

[А что такое душничок?] — dušn'ik'i jés', vód dušn'ik .. z'd'és' u m'an'é, étə d'élviš v étəj vót v l'azánk'i. I f p'éč'k'i d'élviud dušn'ik'i étə — а что это? — a étə, és'l'i xóč'iš stóbə t'apl'ej, kág zakróiš trubú, ztkryiváj dušn'ik, búd'it t'aptó it'ít' s'udá.

[А что такое чугуночка?] — a č'ugúnəč'kə étə, stáv'icə č'ugúnəč'kə takájə, vród'i p'éč'k'i, taká krúgləjə aná d'élviicə, čugúnnəl, i v jaјé kladúd d.. dróvu, v vajnú tak'ii v vagónəx stáv'il'i, ét'im, n'i xad'il'i .. pəsažírsk'ii-tə pəjazdá, də vagóny, a xad'il'i təvər'n'ak'i, a f təvər'n'akáx òt étym, i .. nastávl'in vót étvy č'ugúnk'i.

ДОМ

[Есть такое слово «избища»?] - iz'b'iš's'ə, izbój zavút, nu iz'b'iš's'ə étə, pr'im'érnə, ót, u m'á vót tám stait, s'n'át attúdə izbá v zgaród'i, nu ót, a tám u nás jábtən'i pasóžən, étə nə iz'b'iš's'ə pasóžənə.

[А крыша у вас называется стрехой?] - jés' i s't'r'réx'i, a s't'r'réx'i étə s'jid'in'ájut krýšə s krýšej. — Что это такое? — Nu dapús't'im, vót u nás vót ták krýšə pakrýt, a patóm tám dəbavl'áiš jaš's'ó, étə búd'i str'axá.

[А что такое крыжа?] — krý. krýžə? /.../ nə krýšə. A gd'é krýžə zavút.

[Кровля,шапá это что такое?] - nu òt étə š's'apá, i króiš .. š's'apój izbú, étə u nás strúškəj zav'óccə, a tút š's'apój, jés' i š's'apój krójut; é-e .. étvyvə, š's'apájut sasnú, i pr'ib'ivájut. A strúšku stragál'i ... rán'shy býll'i tak'ii nažy, vágə d'élvəs'ə, k ugltu pr'id'élvəl'i, i vót étət nózvyk tám k vág'i, a vágə dl'innəjə, m'étrz dvá òt takájə, vágə, pr'iv'in'čivnicə k étəmu.. nós k étə vág'i. I stanóv'ucə p'át' č'itv'ék, nu òt, č'et'v'irə asóbə stragájut, a č'at'v'ortyj ón tám klad'ót r'ux'i étvy, stragát' strúšku, ad'in nə kancé stait, kan'éc'nyj, a č'et'v'irə vót s óbyx starón tút rúč'k'i z'd'élvənə, vód zanós'icə .. atkúdə, vót attúdə, z'd'és' òt stait zdb'iráit strúšku, étə sámyj glávnyj, a tám sámə .. sámə t'ažółəl nə kancé staját', étə rúčkə takájə zat'ósnəl. Vót étə vágə, a v vág'i .. tút tak'ii kółesk'i nab'ítə vót ták vót, za étvy kółesk'i b'ar'ós's'i, i òt jajé, étə vágə aná òt ták xód'it, ót kák étə vót, a étət .. nózək kr'ap'iccə, tám .. k ugltu pr'ib'iváicə, pr'im'érnə vót ták vót, étə pr'ib'iváicə takájə .. d'ir'av'ínə, tólstyj .. brús, i tám z'd'élvənə, pradółbənə an'é, kl'in jés', i z'd'és'ə tak'ii žal'esk'i, kák an'é uš, i n'i magú t'è skazát' kák aný nəzvivájucə, tak'ii s óstrvym, s tr'óm zúpc'ikəm, aná z'd'élvənə, kák f p'itv'-tə zúbjə, v rúskəj , nú, v drav'ánk'i, nu aná i skóvənəjə, aná v(')b'ítə tám kr'épkə, a étə jaš's'ó kl'inú, tút òt pradółbən òtág dýrkə, kák ы z'd'és' òt v vén'ik'i. Znáč'it t'ap'er' klad'óccsy .. vót étvyt .. r'úx, r'ux'i nəzvivájucə, étə strúšku-tə òt stragát', r'ušk'i tak'ii nar'azáj' òt, nú, nəérnə, p'ij's'át sənt'ím'étrzf stól' aná džlinój d'élvici. Tút òt kl'in, k étəmu kl'inú, vót pr'id'élvəny s étəj stəraný tak'ix tr'i zúpc'ikə, aný sógnutvy, étvy zúpc'ik'i ták aný i v.. òt ták v étə, zəžytmájut, tá stəraná i étə stəraná vótak zəžytmáit, a z'd'és' òt étət kl'in, a v.. k étəmu kl'inú, jaš's'ó étvyt, zd'd'v'igács' ón, a tút jaš's'ó kl'in, i vót javó, kák tók .. pałozut nónvyj

r'úx, vòt étž s'udá kładút, i zžb'ivájut, mžlatkóm ыл'i tžparóm č'ém-tž zžb'ivájut, zžb'ivájut, tagdá štóbž ón n'i vyskákøvøt. Tagdá tyí b'ar'óš òt vágu i òt étž vágøj, jajé i taskáis étu vágu-tž vòt øt.., i s étž stžraný staít č'iłav'ék, ždb'iráit strúšku, a ats'údž já .. jajé zžb'iráju, vòt s'udá. A étu.. a étu n'amnóz, katóruj z'd'és' ón annój rukój, ón n'a s'il'nø d'órgøit, jamú, ón annój rukój, a étž ruká u javó fs'ó vr'ém'ž vøt ón tak i składáit .. s'udá étu strúšk'i. Kák tókø prøv'ad'óš, srtúškø s'udá, strúškø s'udá, tak .. i jés'. — A какој длины эта вага? — Nu ókøt naérnø dvúx m'étrøf, a tó do.. ból'sy, vágø étž nžgvavíacž, étž vágøj, nu=øt étž vágøj stragáit. A patóm pr'istróil'i .. tút, tóšød'ju ... z'd'etžl'i. A tóšød'ju tóze, tám tóž č'iłav'ék, a vót kák žž já zabýtø tút-tž, štó òn xód'it? On nát' xód'it, tám tóšød' gan'áiš zapr'éžylnø, tóze vágø, nú i šáz býistrø ból'nø, gøn'áiš tóšøt' .. krugóm, ón zapréžylyj. A étž .. tútž č'atýr'i il'i sés' r'uxóf kład'ócsy, ón nav'érø xód'it, étøt, tûd dvajóm mózø stragát', pøtamú štž vágu tž ón t'án'it vòt tak vøt, a étøt pa-móimu ón tak ы xód'it òt tám krugóm, òt tak vòt, s étøvø r'uxá strúšku b'ar'ót, kład'ót, s étyu r'uxá b'ar'ót, kład'ót, i vót, ón étu, røssragáiš étu xés' r'uxóf, ón ap'át' zakládyvøt, i staís paká l' étž, já pø.. gón'is's'icž, a tyí užé kák más't'ir .. staís, nu òt, tyí étu ap'át' r'ux'i òt fs'é zakládyvøt, nu òt tak'ii tž s' v'én'ig býl'i r'ux'i, kžl'i n'i d'l'in'ej, vòt tak'ii r'ušk'i r'ezøl'i. — У вас нет этой ваги? — T'ap'er' n'etu, nžérnø fs'ó t'ap'er' n'a znáju najd'óš l'i tyí gd'é, fs'ó razbrósønø. T'ap'er', tút užé .. rán'ishy stragál'i étu strúšku, a patóm strúšku stragát' n'a st.. strúškøj krýl'i, a patóm tút pašót šyf'ir, úže tát pra strúšku i zabýl'i dúmøt', fs'ó st.. stál'i krýt' fs'é .. fs'é fs'é krýsy pakrýtø .. šyf'irøm — А из чего он сделан? — Kavó? šyf'ir-tž? A étøt pøkupáis, ón ádb'istøvøj. Vót. — У вас тоже шифером? — Pakrýtø šyf'irøm u nás. A vn'izú strúškø, na strúšku krýl'i šyf'ir. Tak štó òt, d'évøc'kø òt tak'ii d'atá, n'a znáju, kák, i dál'sy. [...]

БЛИЖНЕЕ И ДАЛЬНЕЕ РОДСТВО

Прадед? — prad'ét /.../ — есть такое слово «прадед»? — n'i gøvar'át, étž naérnø prad'ét práv'il'n'ii — ... дед? — d'eduškø — «дидко» говорят? как еще называют? — d'adúl'ij zavút — а отца как? — accá pa-fs'ákøtu zavút, i accóm zvá.. za.. zvál'i, i t'át'ij zvál'i accá, i zvál'i papášøj, i t'át'k.. i t'át'ž i t'át'kø, i .. i papáškø, i pápkø — «атя» говорят у вас? — at'á n'é u nás /.../bát'ž zavút — как сына называют? — kar'm'il'ic syinók /.../ t'ap'er', nu a kák jaš's'ó? kar'm'il'ic, syinók — а старшего? не говорят большун... — bal'ság zavút, máťø.. /.../ a tó matyíš, mátyj, és'l'i dvá im'ž žnnavó. Ot u náz v d'ar'évn'i v Darú býtø dvá M'ixaitž, ždnavó zvál'i bžl'sakóm, a ftaróvø mžlyšom, tak .. i sastár'l'is', bal'sák ы małbiš. I býlaváic snóx'i, ždnaim'ónnyi zavút anná bal's.. stáršøl bal'sáč'kø, ftarájø m'an'sáč'kø — это значит старшая и младшая — Nu, katórøl, ždnaim'ónnyi. I syinavjá vòd býlavájut ždnaim'ónnyi, bal'sák ы matyíš, nu a tág býlaváit, šo étž ból'søl dóč'kø, a étž mžáčšøl dóč'kø, vòt tág gøvar'át. — Внук, да? — Vnúk, právnuik — пррабушка — prabábuškø, právnuč'kø — бабушка — i bábuškø — бабушку называют дедилой? — n'é, u nás n'i zavúd d'ad'itž. D'adúl'ij d'édž zavút, d'adúl'ž. — А мать как еще зовут? — Mát' matášøj zavút, mátuškø zavút, étž rán'shy zvál'i tak, s'ič'ás.. mátuškø rán'shy, star'innøl im'ž. — а родительница? — n'ékøtøryi gøvar'át rad'it'il'n'icž, násy rad'it'il'i, n'et násyih.. rad'it'il'n'icž mät' — а дочь? — dóč'kø tak ы jés' — ... брат? батаня зовут? батяня? — brat'án'ø, brát.. bratán. Dá, bratán. — что такое братан? — Nu znáč'it, brát ón mój, javó zavút bratánøm. Il'i tám dvá .. brátø, étž mój bratán pr'išót. Dvá syinø. — Двоюродный брат как будет? — Tág žy brát ы zav'óš, brát .. dvajúrønyj — тоже братан? — dá, i bratán skázut étž mój bratán — а дядя? — d'ád'ž, tak ы zav'óž d'ád'ž — дядя

это... — accóf víl'i mát'ar'in (sic) brát — а говорят про дядю «стрый»? — n'ét — а «дядюх»? — d'a.. d'a.. d'a.. d'ad'úxž, móžb být' kto i zav'ó d'ad'úxžj, nu ták u náz d'ád'ž fs'ó zvál'i. U náz býl'i brát'jž u accá, t'ótžk n'é býtž n'i adnój .. žylvój, býtž d'u'é s'a'strý, aný úm'iršy, a étyx fs'éy d'ád'ž .. tám pø ím'u, d'ád'ž Vás'ž, d'ád'ž tár'ž .. býl'i, Ilčr'ión, P'ótr býl, vòt tág gøvar'il'i. — племянник есть слово? — a pl'am'án'n'ik étž, brátn'ii d'ét'i, étž pl'am'án'n'ik'i — сестра еще как-то по-другому называется? — n'ikák já n'a znáju — а двоюродную сестру как? — tóžž tág žž s'astrój zav'ós, dvajórždnžl s'astrám tám, pa ím'u, étž zd.. il'i pr'sl'i vý ka mn'é.. — есть такое слово «сестрянка»? — s'a'strónkž zavút, s'strónkž, étž majá s'astrónkž, mój brat'isž — а тёти? — a t'ót'u tág žž, t'ot'ž — нет такого «дядина девка»? — n'ét, pr'im'érnž, t'ót'ž tám Már'jž il'i tám Dár'jž, t'ót'ž Dát'jž, t'ót'ž Már'jž — племянницу? — a pl'am'ánn'icu ták ы zav'ós pa ím'u, pl'am'án'n'icž tám, nu kák nøzylváíš? kág zvát' .../ — племянница это.. — étž.. brátn'iny il'i s'éstr'iny d'ét'i. — ... свёк? — s'v'ókr zav'ós, kák tám, kák můž zav'ót accá, t'át'kž, tžk.. — нет просто ... что такое свёк? — s'v'ókr étž můzn'in at'éc — свекровь? — i s'v'a.. s'v'akróf mát' .. můzn'inž, mát' — говорят у вас «богоданный отец и мать»? — bagdáppnyj, bagdáppnyj at'éc ы mát', étž bagdáppnyi rad'ít'il'i, nu òt étž s'v'ókr ы s'v'akróf nøzylváicž bagdáppnyi rad'ít'il'i — как они «свекры»? — s'v'ókrž.. s'v'akróf, i s'v'ókr — а вместе как они? — nu ták ы zav'ós, s'v'ókr ы s'v'akróf — а что такое тестя? — a t'és' étž .. majú užé stžranú oún zav'óc.. majá užé t'ós's'ž já i.. vòt mûš mój být t'és'. — со стороны невесты — Dá, sž stžraný n'ev'éstv étž — и тоже называется богданые? — tóžž .. bagdáppnyj tágžž — отец и мать — dá, i mát' — а что такое сват? — A svác sa svát'jij étž zav'óccž vót štó. Já zddatá dóč'ku svajú, užé étž s'v'akróf já zavú svát'jž, a s'v'ókrž tóžž svát. I an'é m'bn'é tág žž zavút, svát'jž i svát. — А еще есть у вас сводники? — N'é, u nás svón'n'ic n'ét, étž naérnž svón'n'icž któ š? étž naérnž sváxž, sváxž, katórz svát'žit .. svo.. swo.. svón'n'icž — а вот зять? — a z'át' mn'é už davóð'iccž és'l'i já dóčku zddatá, étž z'át' — а если вот принятый в дом жены это привалень? — étž v dóm pr'i.. pr'in'žtž, étž mžj pr'in'itž z'át' u m'an'é v dóm, gøvar'át u nás ták — так и говорят? не говорят привалень? — n'é étyvž.. já n'a stýšžtž ták, a gør'ít, gøvør'át ták šò, á .. v dóm výšžtž. A d'ád'ž mój P'et'ž fs'ó gøvar'ít pakójnyj: «éx, a ón být v dóm výšžfšy», žylt s' t'és'tim, i gr'i, pr'is'l'i p aný ka mn'é skž.. spras'il'i, a já ím bý skazáž: "fstán't'i pød zástr'ixu, pød vadú, vót kagdá dós's' id'ó pød zástr'ixu, i pastójti tr'i góðž pød zástr'ixž, i uznaít'i kág v dóm výxað'ít" — что такое застрема? — nu zástr'ixž étž vót, kład'ócz takójž, nú kák trubá, rán'shy iz' d'er'ivž výldátbvýz'ž, étžvž, výlt'ásyvž'ž takúju zástr'ixu, i kłál'i, užé vadá n'e pa fs'ej kryšy t'aklá vót.. — это разве не желоб называется? — n'ét, zástr'ixž u náz zavút, .. já n'a znáju móžb být', i g'dé žółžbžm zavút /.../ móžb být' i zavút, a u náz zástr'ixžm zvál'i — застрема, да? — dá. — а деверь что такое? — a d'év'ir' étž .. vót, mžjavó mûžb brát, étž d'év'ir', il'i.. u tvavó mûžb brát jés'? étž ón t'è d'év'ir', és'l'i d'évuškž, s'astrá zstajócz, étž załófkž — у меня только золовка; а сноха? — a snaxá étž užé já, és'l'i já výšžtž výamuš, étž já snaxá — кому? — nú, snaxá, vót accú i mát'ir'i aná už zav'ót étž snaxá majá. Nu òt u m'aè Kól'ž žan'ifšy nž L'udm'itly, òt étž majá snaxá — а еще говорят «молодица»? — dá, mžladájkž u náz zavút /.../ Nu òt és'l'i výšžfšy tám žan'itžs', év mžladájkž pašlá, ták, któ-tž pa úl'iscy sprášyvžt: «któ étž pašót?» — «dž mžladájkž pašlá» — а невестка что обозначает? — nu n'av'éstkž ták ы zavút n'av'éstž, a n'av'éstkž étž snaxá — То же самое? — dá, étž snaxá n'av'éstkž — а ятровка? — n'ét takóvž — ...а вот сестра жены? если б у вас была сестра, как она вашему мужу? — svajáč'il'n'icž, svajáč'il'n'icž — сгойка говорят или стертка? — n'ét, ták.

svajáč'il'n'icə ... svajáč'il'n'icə — а что такое шурин? — *a šúr'in ap'át', brát, mój dapús'tim, dž.. brád davód'icə mžjamú túžu, n'ét, brát mn'é ón davód'icə, a uže .. múš mój nžzyliváit étž šúr'in mój* — а золовка? — *załódka s'astrá majá, javónčl załódka mn'é* — а если после вторичного брака как называется, ну, мачеха это что такое? — *n'et, a máč'ixž étž, vychóð'iž zámuz žž vdafcá, i .. u vdafcá d'et'i jés', užé n'a mád' zavút, a étž máč'ixž* — а отчим? — *a óč'č'im, ták .. a óč'č'im kág žž? .. šo-tž n'a pómñ'u .. nžzylivájut* — а есть такое слово «матерьма»? — *n'é* — а пасынок? — *a p.. i pásylnčk étž, étž vót pásylnčk ы jés', étž vót máč'ix'i .. syín, syín m.. vót já vylšlž zámuz žž vdafcá, u m'an'é.. u vdafcá býl'i d'et'i, d'efkž páč'čir'icə, a .. syín — pásylnčk* — а говорят про пасынков «ближник»? — *nu móžnud byít' gd'ě xaróšyj tčk ы bl'ižn'ikžm nžzylivájut, katóryi, katórž mät' spavód'it, «étž mój bl'ižn'ik», i ón zžs's'iš's'ái[] tág žž kák mät'. bylváit at'éc tóžž n'ixaróšyj, i d'arúccə i tājuccy i ón zžs's'iš's'ái mät', a mät' gžvar'it štò «ó-oj syín, mój .. syín-tž kág zžs's'ái, bl'ižn'ik-tž mój, zaš's'ítn'ik-tž mój»* — а сведеник? — *nu étž svódnysi d'et'i nžzylivájucə, a svódnysi — d'et'i u m'an'é, i u javó, myí pžžan'il'is', u javó d'et' i mai, étž svódnysi d'et'i* — а присоха? — *a étžvž n'a znáj [...]* конец стороны